
Cykl „O dostępności w CUPT – standard transportowy w praktyce”

Spotkanie 16:

Dostępne miejsca podróży w pojazdach miejskiego transportu publicznego

---

24 czerwca 2021 r.

W czwartek, 24 czerwca 2021 odbyło się szesnaste spotkanie – kolejny raz w formie webinarium, w ramach Cyklu O dostępności w CUPT – standard transportowy w praktyce. Było to ostatnie spotkanie przed przerwą wakacyjną. Spotkanie tym razem dotyczyło dostępnych miejsc podróży w pojazdach miejskiego transportu publicznego.

Uczestników tradycyjnie powitał Pan Paweł Engel, Zastępca Dyrektora Departamentu Analiz Transportowych i Programowania w CUPT. Następnie głos zabrał pan Konrad Galiński ze Spółdzielni Socjalnej FADO. Jako prowadzący spotkanie, przedstawił zebranych prelegentów, dyskutantów i przedstawił pokrótce program spotkania, a także zauważył, że temat miejsc podróży w pojazdach jest szeroki i można spojrzeć na niego z kilku perspektyw – zaczynając od fizycznych miejsc w formie siedzeń dla pasażerów, poprzez miejsca wyznaczone – np. dla osób na wózku czy podróżujących z wózkiem dziecięcym, a kończąc na rozwiązaniach drobnych, jak np. uchwyty do podróży w pozycji stojącej.

Podczas spotkania zaprezentowane zostały doświadczenia, perspektywy i oczekiwania różnych podmiotów związanych z inwestycjami transportowymi oraz samych użytkowników tych rozwiązań – dyskutantami i uczestnikami spotkania były również osoby z niepełnosprawnościami, które same na co dzień korzystają

**Transport
dla wszystkich**

z transportu publicznego. Swoimi spostrzeżeniami podzieliły się osoby poruszające się na wózkach, osoba niewidoma poruszająca się z psem przewodnikiem oraz kobieta podróżująca z małymi dziećmi.

Część merytoryczną spotkania rozpoczęło wystąpienie pana Bartosza Stępnia, Prezesa Zarządu Spółdzielni Socjalnej FADO, który przedstawił rozwiązania stosowane na świecie, oczywiście z zakresu dostępnych miejsc w komunikacji publicznej. Na uwagę zasługiwały między innymi strefy dla pasażerów z niepełnosprawnościami, czy całkowicie pozbawione barier wejścia do pojazdów i wnętrza owych pojazdów.

Kolejnym punktem spotkania było wystąpienie pana Jana Macały, Kierownika Działu Technicznego MPK SA w Krakowie. Ekspert w swojej prezentacji przybliżył okiem przewoźnika dostępność miejsc podróży i poparł to doświadczeniami z korzystania z rozwiązań zwiększających dostępność. MPK Kraków korzysta w swoich pojazdach na przykład z kontrastowego oznaczenia miejsc, czy też umiejscowienia widocznego światła nad drzwiami, które pozwala zlokalizować wejście do pojazdu (czy to tramwaju, czy autobusu). Ciekawostką jest fakt, iż w Krakowie nie stosuje się kontrastowych, to jest najczęściej żółtych poręczy, z uwagi na deklarowaną przez przewoźnika awaryjność i niepraktyczność tego rozwiązania – farba po prostu odpada od poręczy, co może stanowić niebezpieczeństwo. W związku z tym poręcze w pojazdach krakowskiego przewoźnika są w kolorze stali.

Kolejna prezentacja pokazała perspektywę projektantki – pani doktor Agnieszka Fajak opowiedziała o projektowaniu miejsc dla podróżnych w transporcie miejskim jako Szef Projektu Rozwojowego w PESA Bydgoszcz. Ekspertka jest również pracownikiem naukowym Wydziału Mechanicznego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Prezentację zaczęła od przytoczenia cytatu pewnego projektanta: “W designie nie produkt, a człowiek jest celem”. Na nim się opierając, omówiła istotę UX - User eXperience – to zbiór, który obejmuje wszystkie aspekty

**Transport
dla wszystkich**

interakcji użytkownika z produktami. Wychodząc od tej definicji projektantce udało się omówić poręcze, miejsca dla wózków, kolorystykę, miejsca dla psów przewodników oraz oznaczenia, przedstawiając poszczególne potrzeby i oczekiwania w każdym z wymienionych aspektów. Nie zabrakło ciekawych i zabawnych przykładów na połączenie tych dwóch aspektów.

Jeszcze przed przerwą głos zabrał pan Konrad Niziński – Kierownik Techniczny Projektu w NEWAG IP Management Sp. z o. o. Ekspert w swojej prezentacji pokazał między innymi kontrakty realizowane dla SKM Warszawa w latach 2005-2021. Szybka kolej miejska, choć nie tak powszechna jak transport tramwajowy czy autobusowy, jest jedną z gałęzi transportu miejskiego, z której z powodzeniem korzystają mieszkańcy kilku miast – między innymi Warszawy czy Trójmiasta. Na planach miejsc dla pasażerów pokazał rozmieszczenie miejsc dla osób z niepełnosprawnościami, to jak wyglądają i jak są zbudowane. Bardzo dobrą praktyką, którą było widać również na zdjęciach, jest stosowanie foteli uchylanych na ścianach bocznych w pobliżu miejsc wyznaczonych dla osób poruszających się na wózkach. Układ prezentacji pozwolił zobaczyć również, jak te strefy dla osób z niepełnosprawnościami się rozwijały na przestrzeni lat, a także pojawiło się zdecydowanie więcej stref multifunkcyjnych – z których mogą korzystać pasażerowie mający różnorodne potrzeby.

Po krótkiej przerwie odbyło się wystąpienie pana Konrada Galińskiego ze Spółdzielni Socjalnej FADO, moderatora spotkania. Ekspert zajął się zapisami dotyczącymi miejsc podróży, oczywiście w kontekście ich dostępności, w Specyfikacjach Warunków Zamówienia. Analiza na żywo kilku przykładów pozwoliła wysnuć wniosek, że im dokładniej rozpisane aspekty wymagane przez Zamawiającego, tym końcowy efekt w postaci dostępnych miejsc podróży jest bardziej zauważalny, co oczywiście ma największe znaczenie w kontekście potencjalnych pasażerów z różnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

**Transport
dla wszystkich**

Ostatnią prelegentką była Pani Beata Patuszyńska, ekspertka Placemaking Europe Kids. Tematem prezentacji było bezpieczeństwo dzieci w środkach transportu zbiorowego. Ekspertka, prywatnie jest mamą już nastoletniej córki, podzieliła się między innymi opowieściami o tym, jak jej córka przed kilku laty podróżowała komunikacją miejską. Niestety były to podróże naznaczone strachem i obawami – bo nieestety przestrzeń w komunikacji miejskiej, jak i w infrastrukturze transportu zbiorowego, nie jest dobrze przystosowana do poruszania się przez dzieci – czy to samodzielnie, czy z opiekunem. Mnogość fotografii w prezentacji pokazała ten świat oczami dziecka. Wzrost około 8-letniego dziecka odpowiada również osobom niskorosłym, a więc ta grupa boryka się z podobnymi problemami. Ekspertka zwróciła uwagę na to, że nieodłącznym elementem dzieciństwa jest zabawa – i wzięcie tego faktu pod uwagę podczas projektowania rozwiązań może przynieść wiele pożytku, a uchronić od niebezpiecznych zachowań. Poza tym, można podsumować prezentację dotyczącą bezpieczeństwa dzieci, że to co bezpieczne, jest przyjazne, przewidywalne, zauważające.

Punktem kończącym spotkanie był panel dyskusyjny pt.: „Miejsca dla podróżnych w praktyce – oczami użytkownika”, w którym wzięły udział właśnie osoby ze szczególnymi potrzebami. Wybrzmiały różne, ale tak samo ważne potrzeby i postulaty dotyczące korzystania z miejsc w pojazdach, dotyczące tak istotnej dla wszystkich niskiej podłogi, czy też oznaczeń miejsc dla konkretnych odbiorców, ale pojawiło się również ciekawe zagadnienie dotyczące przejazdu psa przewodnika komunikacją publiczną. Dyskusja pokazała również, że nie wszystkie istniejące rozwiązania są znane osobom z niepełnosprawnościami.

W spotkaniu wzięło udział 50 osób, w tym przedstawiciele beneficjentów funduszy UE i CUPT, administracji państwowej i samorządowej. Webinar zakończył się podsumowaniem prowadzącego, pana Konrada Galińskiego ze Spółdzielni Socjalnej FADO. Prowadzący podsumował wnioski płynące z tego spotkania – przede

**Transport
dla wszystkich**

wszystkim, że należy rozpatrywać miejsca dla podróżnych w wielu aspektach. Na koniec podziękował wszystkim zebranych gościom, prelegentom, dyskutantom, tłumaczkom Polskiego Języka Migowego (nagranie z tłumaczeniem w PJM będzie dostępne w zakładce Dostępność na stronie Centrum Unijnych Projektów Transportowych) oraz życząc udanych wakacji i wypoczynku zaprosił na spotkanie po przerwie, we wrześniu.

**Transport
dla wszystkich**

